

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos utca (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónap . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér hirdetési ára 3 fillér. Gyárosok, kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Törvénytelenység?

Csáky Albin grófnak a főrendiház elnökévé történt kinevezetését osztatlan örömmel üdvözölte az egész közvélemény. És ez az öröm természetes dolog. A Csáky Albin gr. tiszteltetelmő puritán egyénisége ugyanis halékony garanciája annak, hogy a melyik kormányt ő valamely jelentékenyebb politikai súlyt képviselő állásban active támogatja, az a kormány valóban a jog és igazság szellemében működik.

És mégis az ő kinevezésével kapcsolatba vetett fel Széll Kálmán kormánya irányában a törvénytelenység vádja és az a vád ma még megczáfolatlanul áll a közvélemény ítélő széke előtt.

A főrendiház elnökének kinevezését s a kinevezés előfeltételeit az 1885 évi VII. tcz. szabályozza. Az elnök kinevezéséről ennek a törvénynek a 15 §-a intézkedik és abban a szakaszban expressis verbis ki van mondva, hogy a király az elnököt a ház tagjai közül nevezi ki.

Ámde Csáky Albin gr. a kinevezés idejében a főrendiháznak nem volt tagja. Nem lehetett, mert képviselői mandátumot vállalván, korábbi főrendiházi tagságáról le kellett mondania. Felmerül tehát a kérdés, hogy mint lehetett őt mégis kinevezni és e kérdéssel egyidejűleg a Széll-kormányának szegeződik a vád, hogy a Csáky Albin gr. kinevezésével törvénytelensgbe vitte bele a koronát.

Mély sajnálatunkra a kormány e percig nem foglalkozott ezzel a váddal, hanem egyszerűen ignorálta ezt. Mi sem természetesebb tehát, hogy ezt a hallgatolagos magatartást bizonyos körökben egyszerűen beösmérésre magyarázzák. Már pedig azt hisszük, hogy mennyire méltatlan a Széll-kormánytól egy törvénytelenység elkövetése, épen annyira szégyenletes, ha annak igazolására nincsenek mentségei.

Szerintünk ugyanis, bármennyire tisztának is tetsződjék ez a kérdés első tekintetre, van annak egy olyan háttere, a melyben nem csak mentségek, de kellő súlyu argumentumok is vannak a Széll-kormány védelmére.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a főrendiház szervezéséről szóló törvény bizonyos distinctiót tesz a főrendiház tagjaira nézve és bár taxetive megállapítja, hogy tényleg kik a felső táblának jogosult tagjai, ismételtlen utal arra, hogy vannak, olyan a főrendiház tag-

sági jogosultságával bíró egyének, a kik azt a jogot tényleg nem gyakorolhatják ugyan, de a kikre nézve ez a jog nem szűnt meg, nem enyészett el, csupán ideiglenesen szünetel.

Az tehát most már a kérdés: vajon Csáky Albin gr. nem-e azok közé a főrendek közé tartozik?

Mert ha igen, úgy távolról sem oly tisztá e kérdés, mint a milyenek a 15. §-ara alapított vád világításában látszik. Ellenben, ha Csáky Albin gróf nem tartozik ezen főrendek közé, akkor a törvénytelenység vádja tényleg megdönthetetlenül áll.

A kérdés pedig feltétlenül tisztázást követel. A végén az ország első dignitáriusai legjelentékenyebbikének állása forog szóban.

Ez állás méltósága nem engedheti meg az eddigi hallgatással feltétlenül erősséget nyert azon feltevésnek meggyökerezését, hogy annak betöltésénél a kormány akár tudatosan, akár közműködésből törvényteleniséget követelt el. Ezt a kérdést tehát nem agyonhallgatni, hanem feltétlenül tisztázni kell.

Tisztázni kell, mert sem a főrendi ház elnökének méltósága nem tűri, hogy betöltése királyi tényéhez a törvénytelenység látszata tapadjon, sem a kormány politikai helyzete nem képezhet okot arra, hogy egy esetleg törvénytelen cselekedete hallgatással simittassék el.

Ki kell tehát deríteni a ma még több tekintetben homályban levő tények megismertetésével és a törvény-magyarázat rendelkezésre álló eszközeivel, hogy van-e itt csakugyan törvénytelenység? És ha van, úgy meg kell keresni a reperatiót.

A Csáky Albin gr. kinevezését azonban minden esetre meg kell tisztítani a törvénytelenység hozzá tapadó gyanujától.

V. A.

Politikai hírek.

Előkészületek a választásokra.

A belügyi tárca költségvetésében az országgyűlési képviselők választása és a választók névjegyzékeinek kiigazítása alkalmával felmerülő költségek 20.000 koronával magasabb összegben vétettek fel, mint tavaly. Megjegyzni az indoklás, hogy a jövő évben az általános választások alkalmából több rendbeli dologi kiadások fognak felmerülni, mik a választási bódék felállítás, nyomtatványok stb. s erre kell 20.000 korona többkiadás.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága. Apáthy Péter elnöklésével tegnap az országos ülés után ülést tartott a függőben levő összeférhetlenségi bejelentések tárgyalása időpontjának kitűzése ügyében. A bizottság elhatározta, hogy a függőben levő összeférhetlenségi bejelentések tárgyalását f. évi november hó 12-én kezdi meg és a következő napokon mindaddig folytatja, a míg az összes bejelentések elintéztet fognak nyerni. November 12-én a bizottság mindenekelőtt az Andrássy Tivadar grófra vonatkozó bejelentést veszi tárgyalás alá. minthogy Andrássy Tivadar gróf tagja lévén a bizottságnak, a reávonatkozó bejelentés elintézéséig nem vett részt a többi összeférhetlenségi ügy tárgyalásában. Az Andrássy Tivadar grófra vonatkozó bejelentés elintézése után a beérkezés sorrendjében fogja a bizottság tárgyalás alá venni a többi bejelentéseket.

Minisztertanács. Budapestről vett értesítés szerint tegnapelőtt délután minisztertanácsot tartottak. Hír szerint a kormányelnökségi palotában foglalkozott a minisztertanács azokkal a kifogásokkal is, melyek a főrendiház szervezéséről szóló törvény egyik dispositiójának erőltetett és szörszálhasogató magyarázata alapján ellenzéki, különösen néppárti részről Csáky Albin grófnak a főrendiház elnökévé történt kinevezése ellen emelkedtek. A szabadelvű párt legtekintélyesebb tagjai és maga a kormány is ezekbe a törvényigazi értelmét kiforgató magyarázatokban egyáltalán semmi alapot és indokot nem találnak arra, hogy Csáky gróf úgy, amint tervbe vétetett, szombat, e hó 13-án el ne foglalja elnöki székét a főrendiházban.

Három millios alapítvány.

Kolozsvár, oki. 12.

Tegnap táviratilag már adtunk hírt arról a egyszerű alapítványról, melyet Pálffy János gróf tett a magyar középiskolai előmozdítására.

Mondanunk sem kell, hogy ezzel páratlanul álló fejedelmi alapítványával a „szemes” főur a magyar jótékony és humanizmus történelmében korszakalkotóként jelenik meg, s hazánk történetében ragyogó példaként emlegetett alakok sorába iktatta magát e feoklót cselekedetével. A nemzeti kulturának adott áldozata igazi nagyuri és ideális hazafiai cselekedet. Ősei vitéz karddal szolgálták hazájukat, várakat építettek nemzetünk védelmére; ma, midőn a tudomány fegyvereivel kell harcolnunk, ő a tudományának épít várat, a tudomány szegény katonái vételezi föl a nagy és dicső küzdelemre.

Id. Pálffy János gróf, kinek neve már sok jótékonyág révén is meretetes, nagy alapítványokat tett ösztöndíjakra, melyeknek az a célja, hogy a magyar középiskolai intellektuális erejét fejlesszék.

Az adakozó főur, felkereste Széll Kálmán kormányelnököt a budavári palotában átadott neki egy szabadosan kiállított oklevelet, a melyben az alsó dívi, ottólvölgyi, — cseszt, pilai és dubovai 5758 katasztrális hold erdőből és 734 katasztrális hold szántóföldből álló pozsonymegyei uradalmát s a cseszti Vöröskővárnak öt illett háromnyolczad részét örök tulajdonjoggal alapítványként a magyar államra ruházta a végből, — hogy e legalább is 2,743000 korona forgalmi értékű ingatlanság évi jövedelméből 700 és 1000 koronás stipendiumokat alkossanak a magyar középiskolai magyar érzelmű család-jainak oly férfitagjai részére, a kik közép vagy felső iskolát végeznek és szorgalmuknál, szegénységükönél s hazafias érzelmeiknél fogva kiválóak.

A 700 és 1000 koronás ösztöndíjak felekezeti külömböcs nélkül osztandók ki.

A míg az alapítványt tevő nemes ur el: ez uradalmak hasznát magának tartja fenn; de halála után az uradalomnak minden élő és holt felszerelése is az alapítvány javára esik.

Idősb Pálffy János gr. 1829. augusztus 12-én született. Atyja Ferenc, a kinek halála óta a királyfalvi ágazatot férfigón egyedül képviselte. Kora ifjúságától kezdve szerepel a közéletben. Pozsonymegye politikai és társadalmi mozgalmainak ma is egyik faktora. Eszterházy István gróf előtt Pozsony megye főispánja volt. A liberális eszmék híve, e mellett kiváló műbarát (Piloty nagy fostményét: „Néró Róma égésénél” ő ajándékozta a Nemzeti Múzeumnak) és a jótékonyág terén nagy áldozatkészséget tanusít. A szegedi árvízkárosultaknak 50.000 forintot adott. Magyarországi nagy uradalmain kívül Franciaországban is birtokos. 1848-ban a király a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal, 1896-ban az első osztályú vas-korona renddel tüntette ki. Egyetlen nővére Gabriella, Andrány Manó gr. özvegye. Pálffy gróf dugaszdag ember. Budapestre is több nagy háza van. Övé a Trattner-ház, övé az a ház is a Kossuth utcában, a melyben az egykor híres Kammon kávéház volt.

Tanárok fizetésrendezése.

A tanárok fizetésrendezése sorra került. Az állami tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló 1893. évi IV. t.-cz. szentesítése óta a középiskolai tanári kar egyrésze valóságos forrongásban van.

A jövő évi költségvetés azonban megnyugtatta őket.

Eddig ugyanis az igazgatóknak és tanároknak csak egyharmada volt a magasabb és kétharmada az alacsonyabb fizetési osztályba sorozva. Wiassics most úgy rendezte a tanárok fizetését, hogy az 1901. évtől

kezdvé két éven belül az igazgatók és tanárok létszáma a VII. és VIII., illetve a VIII. és IX. fizetési osztályokban megfeleztessék. E szerint az igazgatók és tanárok létszáma a gimnáziumoknál és reáliskoláknál az egyes fizetési osztályok keretében a következőképp alakul:

	1900.	1901.	1902.
I. Igazgató	VII. fiz. oszt.: 22 — 28 — 33	VIII. „ „ 41 — 37 — 32	VIII. „ „ 231 — 497 — 362
Tanár	IX. „ „ 460 — 426 — 361		

A felsőbb leányiskoláknál az arány ez:

	1900.	1901.	1902.
II. Igazgató	VII. fiz. oszt.: 4 — 6 — 8	VIII. „ „ 10 — 9 — 7	VIII. „ „ 18 — 25 — 32
Tanár	IX. „ „ 41 — 38 — 31		

A tanító- és tanítónőképzőkönél így oszlik meg:

	1900.	1901.	1902.
III. Igazgató	VII. fiz. oszt.: 7 — 10 — 12	VIII. „ „ 16 — 14 — 12	VIII. „ „ 28 — 36 — 44
Tanár	IX. „ „ 58 — 51 — 43		

A felső kereskedelmi iskolai igazgatóknál és tanároknál ugyancsak olyképp tervezi a miniszter a fizetés rendezését, hogy fokozatosan itt is a tanárok feje jusszon a magasabb fizetési osztályba. 1901-re a VII. fizetési oszt. új állások száma kettővel, a VIII. fizetési oszt. tanári állások száma pedig néggyel szaporodik.

A polgári iskolai igazgatóknál már eddig is megkezdett rendezés folytatásul az 1901. költségvetésben ismét 60 állást visz feljebb a miniszter a X. fizetési osztályból a IX-be. Ezt fokozatosan addig tervezi a miniszter, míg a létszám a két fizetési osztály között egyformán megoszik. Hasonlóképp a segéd-tanítói intézmény fokozatos megszüntetése végett 10 állás a XI-ből a X-be soroltatott.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Az ipartörvény reviziója.

A kereskedelmi miniszteriumban, serény tevékenység foly ez idő szerint a ipartörvény reviziójának előkészítésére.

A tervezett revizió nagyságáról nyújt felvilágosítást a kereskedelmi miniszter, a mikor a képviselőháznak betérjesztett jelentésében a következőket jelenti:

Iparosainkban a törvény életbe lépte óta lefelyt másfél évtized alatt mindjobban meggyökeresedett az a felfogás, hogy az ipartörvényben az ipar s jelesül a kisipar fejlődésének jelentékeny akadályai vannak s hogy ezért a kisipar helyzetének rendezése és javítása céljából szükség van a törvény módosítására.

Az elmúlt 1899. év folyamán iparos körökből, kongresszusok, ipartestületek és társulatok útján számos felterjesztés érkezett be a kereskedelmiügyi miniszterhez, melyekben a törvény hiányainak és a módosítás szükségességének hangzatosítása mellett a teendő törvényhozási intézkedések hiányára nézve is tétettek javaslatok. Ezek a javaslatok főképp az ipartörvény jogának a képzés szigorításá-

kosát keresik és elhúrozolják. Kató és Sütő egymás keblére borulnak, pedig tudják, hogy milyen örvény tátong kettőjük közt. De mit törődnek vele, egyedül állnak mindketten a világban és boldogok akarnak lenni.

Valószínűlen befejezés, de elfogadjuk, pedig tudjuk, hogy nem igaz. Mert, annyi szívvél van megcsinálva ez a végjelenet, hogy nem tudunk ellene disputálni: elhiszszük a szerzőnek.

Természetes, ebből aligha alkothat valaki fogalmat Gécy új drámájáról. Mert, a mint egyik bírálója helyesen jegyezte meg, a mi ebben a darabban megkapó, az a hangja s az a szívbéli erő, a bensőség, mely alakjain átizzik: Eről pedig, természetes, csak akkor győződhetik meg valaki, ha a darabot előadva látja.

Eddig is tudtuk, de most láthatjuk valójában, hogy Gécy mennyire ismeri a népet. Itt igazán a lelkebe nyul, mintha örökké köztük élt volna. Az, a mit itt látunk, igazi tükörre a nép életének, lelki világának, melyet csodálatos közvetlenséggel állít elénk a szerző.

És hiába, csak Istenáldotta, kimagasló tehetség tud ilyen művet teremteni, mely a hatáskeltés minden eszközét magában foglalja. Mert, mit kapunk ebben a darabban? Kerek eszmékényt, szépen megcsinált mesét; erős, megrázó drámai jeleneteket; husból, vérből való alakokat; tiszta, hamisítatlan néphumort és népeletet; s hangulatot. És ez a hangulat egy főerőssége a darabnak. Mester az, a ki az élő szó művészetével úgy büvkörébe tudja vonni a nézőt és a ki oda tudja varázsolni az erdő illatát, le-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Október 12.

A mit az erdő mesél.

(Géczy István szombat szinrekerülő új darabja.)

Géczy Istvánról sokan rossz néven veszik, hogy népszínművet ír. Magyar népszínművet, mely, magát túlságosan okosnak tartó ember szerint, lehetetlen szinpadri műfaj. Igaz, nem kaptunk még arra magyarázatot, hogy miért; de azért sokszor halljuk és halljuk mindannyiszor, valahányszor csak új népszínművet adnak elő.

Hát hiszen, biztosítunk mindenkit, hogy Gécy nem azért ír népszínművet, mintha életre akarná támasztani ezt a műfajt, előre megfontolt szándékkal, határozott célzattal. Ő csak drámákat ír, mert ez nála lelki kényszer. Hogy aztán honnan meríti tárgyát, az mellékes; mindenki onnan meríti, a hol ott-honosabb. Ha valaki a népet ismeri jobban és drámáiról tehetséggel született, nem fogja drámái tárgyát a főuri világból meríteni. Már most kérjük, miért kifogásolják, ha Gécy csupa olyan darabokat is, melyekben magyar parasztok szerepelnek. Mert az mellékes, hogy az ilyen darabokat nálunk népszínműnek nevezik. Gécy sem tehet róla, hogy uri és paraszt dráma közt nálunk különbséget tesznek. Ő izről izre magyar, tehát magyar népdramát, vagyis népszínművet ír. És, ha botokudnak született volna, most bizonyosan

botokud népszínműveket írta. Ebben semmi tréfa nincs. Valószínű, hogy Hauptmann Gerhard sohasem kapott megróvást azért, mert egyik darabjában fuvaros a főszereplő, a másikkban pedig, uram bocsáss, takácsok szerepelnek. Már most, ha ez meg van engedve a nagy Hauptmannnak, miért vesszük rossz néven a magyar Géczytől, hogy egyik darabjában mátrai szénégetőket, a másikkban pedig alföldi arató munkásokat visz szinpadra, tökéletes élethűséggel. Lám, a mi máshol erény számba megy, az nálunk bűn.

Igaz, ma a problémák korszakát éljük. Az, a mi érthetetlen, nyomban problémászerűnek tűnik fel. Érthetetlen és üres zagyaságok mögött keresik, kutatják az emberek — a problémát. Szinte bizonyos, hogy olyan darab találkozik legtöbb elismeréssel, melyet senki sem ért. Nem csoda hát, ha divattá lett, bámulni mindent, a mi érthetetlen és lenézni mindent, a mi jó, de érthető. Ma már dráma nem kell, csak homályos probléma és lilaszínű köd. Gécy Istvánt erősen lenézte egy pár bírálója azért, mert az „Anyaföld”-ben nem oldotta meg a szociális kérdést. Pedig, a jó Gécy Istvánnak de-hogy is volt eszében a szociális probléma megoldása; ezt hinni oly badarság, mintha valaki azt állítaná, hogy Hauptmann a „Takácsok”-at a szövő-ipar fellendítése érdekében írta.

Már most, csoda-e, ha ilyen szörny-elmeletek korában, amidő ember, ki Gécy „A mit az erdő mesél” című darabjában is problémát keresett. Ki is süttöttek, hogy a probléma ez: vajjon elvehethetjük-e feleségül a

leányt, ha apja apánk gyilkosa volt. Ha szabad, büntetlenül, ilyen problémát keresni ebben a darabban, miért ne lehetne „Henschl fuvaros”-ban a bérkocsis élet problémáját keresni, hogy: vajjon elveheti-e egy fuvaros a saját cseledjét. És így tovább.

De, úgy látszik, eltávolodtunk a tárgytól; nem is csoda, annyi mondani valónk van a nevezetes bemutató alkalmából. Mert, azt sietünk kijelenteni, hogy nevezetesnek tartjuk ezt a bemutatót. Egy olyan író, ki gyöngét sohasem ír s minden művében felülemelkedik az átlagon, méltán kelti fel az érdeklődést. Mert, ne feledjük, három év óta, ő az egyedüli író, ki komoly munkával diadalmasan uralja az összes színházak repertoárját. És, hiába, ez jelent valamit, a mai romlott korszakban, mikor az operett hódít mindenfelé s mikor előttünk levő példák szerint, minden komoly munka, akár magyar, akár külföldi, rövid élet után tűnik örök sirjába; csak Gécy darabjai élenek.

Élni fog „A mit az erdő mesél” is, és pedig, merjük mondani, sokáig. Komoly munka, mely méltán állítható a „Gyimesi vadvirág” mellé. A mesének magva pedig valóban drámai; talán drámaibb, mint bármelyik darabja.

A darab előzménye az, hogy Bacsó, a vadász, megölte felesége csábítóját, egy Sütő nevű erdészt, mikor tetten érte feleségével a „Csókos-völgyben.”

Ennek a Sütőnek a fia szereti meg Bacsó Kató nevű leányát. A leányt sokan szeretik, így Dóka, a vadász is, kinek azonban az öreg nem akarja odaadni leányát.

Végül Sütő kéri meg a leányt; az öreg neki is kiadja az utat. De a kiutasított kérés és a leány egymásnak örök hűséget esküsznek. Hiába, az apa mégis hajthatatlan marad.

Mikor aztán nem lehet tovább titkolni, földi leánya előtt, hogy miért nem egyezik bele házasságukba. Elmondja a titkot, anyja hűtlenségét és a fia apjának halálát.

Nemsokára aztán Sütő vadorzáson éri Bacsót. Elveszi tőle puskáját és választást enged: vagy neki adja leányát, vagy pedig törvény kezére adja a vadorzásért és börtönbe csuktatja.

Már most a kétségbeesett Bacsó Dokát hívja segítségül, hogy lölje le Sütöt. De Dóka agyafurttabb ember, semhogy ingyen megtegye s a leány kezét kéri jutalmul; ha nem adja, ugy is becsukják Bacsót s akkor kedvére bánhat el a leánnyal.

Igen ám, de Bacsónak is van magához való esze. Ha öt lecsukják, Dóka is hasonló sorsra jut, ha ő reávall vadászó cimborájára. Mikor ezt tudtára adja Dókanak, az megrémül, feldühödik és lelővi Bacsót. Az elősiető Kató azt hiszi, hogy Sütő lötte le atyját s kétségbeesve borul a holttestre.

Igy végződik a második felvonás. Ez a zárójelenet a darab fénypontja; erőteljesen, mesterien van megcsinálva, úgy, hogy hatása elmaradhatlan.

A harmadik felvonásban kiderül Sütő ártatlansága. Dóka, ki erőszakkal magáév akarja tenni a leányt, szemben találja magát Sütővel. Majdnem kérsé mennek; de a válságos pillanatban megérkezik a csendőrok, kik épen Dokát, az öreg Bacsó gyil-

1220—1900.

1010. 1—1

Sz. 4094—1900 főb.

998. 2—3.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a kolozsvári kir. járásbíró 1899. évi Fh. 344-3. számú végzése következtében Schuster Emil javára Szabó Ferencz ellen 47 kor. s jár. erejéig 1900. évi március hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt 673 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szobabutorok és egyéb nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-vár. kir. járásbíró 1900. évi VII. 621-4 számú végzése folytán 47 korona tökéletesnek ennek 1899. évi január hó 1. napjától járó 5 százalék kamatai s eddig összesen 15 kor. 36 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, belközép-utca 17. (most Deák Ferencz-utca) leendő esküszobájára 1900. évi október hó 15-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik, ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kolozsvárt, 1900. évi okt. hó 3.

Dupschek Ignác,
kir. bir. vjhító.

Fogászati mű-termet

nyitottam

a Vigadóval átellenben, Unio-utca 22. sz. a.

Az elméleti ismeretek megszerzése után huzamos ideig működtem egy budapesti elsőrangú fogászati műteremben. Kolozsvárt pedig dr. Rudas Gerő és dr. Hónt Kálmán magántanár urak műtermében 7 éven keresztül alkalmam volt működéssel a n. 6. közönség teljes meglegedésére működhetni.

Ezúttal is kérem a szíves pártfogást. Minden, a fogászat körébe tartozó műveletet a leg gondosabb kivitelben, jutányos árak mellett eszközölök.

Tisztelettel

Virágháti Gyula,
műfogász.

970. 3—5.

Eladó

egy könyvnyomdai

GYORSSAJTÓ.

Értekezhetni az „Ellenzék” kiadóhivatalában. 2—*.

Külön telek!

Kis-utca 2/a szám alatti lakás, mely áll 3 szoba konyha, kamara, pincze és kertcskéből

október elsejétől kiadó!

Tudakozódhatni a lakással szemben Smiel cipészénél.

A kolozs-monostori

m. k. gazdasági tanintézet gazdaságából
eladó:

Téli alma vegyesen 20 literenként 3 koronáért.
Magnum bonum burgonya I-ső osztályu asztali, 100 kg-onként 5 koronáért.

Magyar kincs burgonya I-ső osztályu, 10a kg-onként 5 koronáért.

A megrendelt áruk házhoz szállíttatnak. Hogy a t. vevőknek szükségletét a hidegebb idő bekövetkezése előtt kielégíteni lehessen a megrendelések mielőbb beküldendőik, akár egy levelező-lapon is, a gazdasági tanintézet intézőségének Kolozsvár (Monostor, Templom-épület.)

M. kir. gazdasági tanintézet
igazgatósága.

991. 2—2

Néhány külső hivatalnokot

keres állandó és jól jövedelmező alkalmazás mellett előkelő népszerű biztosító intézet.

Más szakmabeli ajánlkozók alaposan kiképezetnek.

Ajánlatok **Sebest Dezső** urhoz Kolozsvár (Benigni palota) biztosítási iroda intézőndök.

1001. 3—20.

Árlejtési hirdetmény.

A maros-ujvári főbánya és deésaknai sóbányahivatalnál 1901. évben a következő élelmi cikkek és szertári anyagok szükségeltetnek:

I. A maros-ujvári m. kir. főbányahivatalnál:

1800 hectoliter egynegyed részben rozsszal vegyített elegybuza,

1000 hectoliter törökbuza (tengeri),

8000 kg. kőolaj (petroleum) I-ső minőségű amerikai 3 csillagos,

6000 kg. faggyugyertya tisztán égő fonott béllel,

1000 kg. kétszer finomított égő repce-olaj,

3500 kg. I-ső minőségű „Baku” gépolaj 90 százalék zsirtartalommal,

1000 kg. henger kenő olaj zöldes sárga nehézfolyású.

II. A deés-aknai m. kir. sóbányahivatalnál:

2500 kg. faggyugyertya tisztán égő fonott-béllel,

2400 kg. kőolaj (petroleum) I-ső minőségű amerikai 3 csillagos.

Ezen termények és anyagok szállítását elvállalni szándékozók felhivatnak: miszerint egy koronás bélyeggel ellátott és vállalatuk után esedékes 5 százaléknyi bántópenzzel felszerelt esetleg csak egyes tárgyakra és hivatalokhoz, vagy az összesre vonatkozó — a pályázati feltételekben meghatározott módon kiállított írásbeli zárt ajánlataikat folyó évi november hó 14-ikén délelőtt 10 óráig „Ajánlat anyagok szállítására” feliratu borítékban lepecsételve, ezen m. kir. főbányahivatalhoz nyújtják be.

A petroleum, repceolaj, gép és hengerolajra vonatkozó ajánlatokhoz minták is csatolandók, vagy az ajánló czég megjelölésével a m. kir. főbányahivatalnak előre is beküldhetők bérmentes csomagban.

Az általános árlejtési és szerződési feltételek alulírt m. kir. főbányahivatal kiadói, vagy a szertárnoki irodában, a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

M. kir. főbányahivatal.

Maros-Ujvárt, 1900. október hó 4-én.

Alsófehérvármegye főispánjától.

Sz. 575—900.

1005. 2—3.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Alsófehérvármegye kis-enyedi járásában a járási orvosi állás elhalálozás folytán üresedésbe jöven — ezen Koncza község székhelyhez kötött 1200 korona évi fizetés és 300 korona évi utátalanlyal díjazott járás orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok, és felhívom mindazokat — kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy családi állapotukat, minősítésüket és a tisztí orvosi vizsga sikeres letételét igazoló okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat hozzámm november hó 20-ikáig annál is inkább terjesszék be, mert a később beérkezendő kérényeket figyelembe nem veendem.

Nagy-Enyeden, 1900 október hó 3-án

Zeyk Dániel,
főispán.

Hazai márvány-ipar vállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybeli

márvány-ipar vállalatunkat.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükségeltendő

márványlapokat

magyar, francia, belga, olasz- és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben.

Videki rendelések gyorsan eszközöltetnek.

Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat.

Földy Antal utódai.

1002. 2—3. Kolozsvár Ferencz József-ut 58. szám,

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt

Október 7—13-ig.

■■■■■ B E R L I N ■■■■■

Minden vasárnap új sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van mindennap reggel 9 óráig déli fél 1 óráig és délután fél 2 óráig est 10 óráig.

Belépti díjak: Felnekteknek 20 kr. Tanulók, gyermekek és katonák (örmeztől lefelé) számára 10 kr.

Kiváló tisztelettel

740. 48—0.

az igazgatóság.

Konyha berendezési cikkek!

TAUFFER DEZSŐ
vaskereskedése
Kolozsvárt.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a **Mátyás királytér** (főter) **8. szám** alatt a „Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank palotájában a mai kor igényeinek megfelelő

vaskereskedést

nyitottam.

Raktárt tartok mindennemű rudvasból és vaslemezéből, épület butorvasalásból, gazdasági kellékekből, továbbá nagy gondot fordítok a konyha berendezésben előforduló cikkek, u. m. zománczolt, lemez és öntött edényekre, China ezüst és alpacca tárgyakra és minden idetartozó cikkek.

Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét üzletemre felhívni bátorodom, legszolidabb árakról és pontos kiszolgálásról előre is biztosítom. A nagyérdemű közönség szíves támogatását kérve maradok

kiváló tisztelettel

Taufer Dezső.
vaskereskedő.

Mindennemű szerszámok!

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!**KOZEL F. JÓZSEF**

kályharaktárban

Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.

(Reduált szomban)

allandóan 300—400 darab kályha készletben van, melyek egy szűcséig mint minőség tekintetében felülmúlhatatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljes biztosítékot nyújtanak arra, hogy a nagyközönség további megbízatai is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközölni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

Elvállal mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart:

kötött minőségű, gőzben szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

Jó munkáért kintutató!

Léber Gyula első erdélyi

fő- és szobabútor gyár Kolozsvárt

Torda-utca.

Eisele József

réz-, ércmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

„Municipia”

kiadóhivatala az összes községi

és közigazgatási nyomtatványok,

könyv-, papír- és irodaszerek

legnagyobb raktára Budapest,

VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy

kepes árjegyzék kívánatra ingyen

és bérmentve.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II.

helyre kedvező feltételekkel

nyerhető. Fölvilágosítást ad szí-

vességből Gerő A. volt tktári

igazgató Budapest VII. Nefelejcs-

utca 8. szám.

Keresztényfalvi agyag-ár-

gyár részvénytársaság. Ke-

resztényfalva, (Brassó.) ujjon-

nan berendezett és nagyobbitott

gyárban kötött minőségű kő-

agyag- és chamotte-árakat és csato-

képen vízvezeték- és csatorna-

zási csöveket, kemény-rakványo-

kat és más építkezési cikkekkel,

vályukat stb.; mindenféle tűzálló

chamotte-téglaikat, lemezeket-

lisztés vakolatot és egyebet

nagyban készítenek.

A kinek építtetni valója van,

az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmonostor-u.

82. sz. Tervezéseket, költségve-

téseket ugyanott.

A kinek építtetni valója van,

az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmonostor-u.

82. sz. Tervezéseket, költségve-

téseket ugyanott.

DEMJÉN ÁGOSTON

múlakatos gyorsan és pontosan

teljesít mindenféle

Lakatos munkákat,

saját szabadalmazott ablak-

záróit szellőző készülékkel,

függöny-horgait különösen

ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Benke Dezső

fűszer üzletében Kolozsvárt

(magyar-utca szeglet) a legjobb

minőségű élelmi cikkek kap-

hatók szolid kiszolgálással a

legutányosabb árban.

Valódi Dróher sör 15 kr.

Naponta friss gyümölcs

Varga Pál

czimbalom-gyártónál megjelent

czimbalomiskolából 1 hét alatt

tanító segélye nélkül megtanul

czimbalomozni bárki, melyet üz-

letemben vásárolt czimbalomhoz

ingyen adok. Budapest, VIII.

Rókk Szilárd-utca 3. szám.

Czimbalomokról képes árjegyzék

ingyen.

A ki hazai szövetből készült

ruhában akar járni, az

forduljon megrendelésével

Marinkiewicz Ignác-hoz,

kinek szabó-fizlete Kolozsvárt,

Belközép-utczában van.

Vízvezeték,

csatornázás, kutszivattyúk, tűz-

oltó felszerelések, fürdőberende-

zések tervezése és készítése hazai

anyagok felhasználásával

Bányai Kálmán és Társai

Kolozsvárt, Főter 18.

Telefon 324.

Medgyesfalvi likör-, rum- és

cognacgyár, Marosvásárhely.

Ajánlja francia módon gőzle-

párolás után készült creme-li-

kőrejt. Saját szilvórium, seprő

és törköly-főzde. Kötött rumok.

Különlegesség: „Assam-Rum”,

legkötött thearum. Árjegyzé-

kek viszontelárusítók részére in-

gyen és bérmentve.

Lengyel Károly

cipész.

Pollák Samu

aszfalt és omentipar vál-

lalata, omentipar és mű-

kőgyára

Kolozsvár.

A Magyar Keramiai gyár

részv. társ. Budapest. Iroda

VIII. József-körut 14. Telefon:

52—74. Gyári: X. Kőbánya,

Óhegy. Telefon 53—09. Ajánlja

Rost Ottó mérnök és a keramit

feltalálójának személyes veze-

tése mellett gyártott, kőci ut,

járda- és udvarok burkolására

kötöttnek elismert heramit kö-

veit és keramit lapjait.

Minden háziasszony

szíves figyelmébe: „Stella” li-

noleum szobapadlómaz felülmúl

minden e zárra eddig használt

festéket, higiságnál fogva a leg-

takarékosabb, színe tartós és el-

lentálló. Kapható minden helyi

BRAUN MIHÁLY

szpecialista a hangszerkészítésben

elvéllal

felelősség mellett hangszer

javításokat.

Raktára az összes hangsze-

reknek.

Árjegyzék kívánatra ingyen

és bérmentve.

Legjobb ekék

és gazdasági gépek készítő-

telepe

SIMONFFY ISTVÁN

gépgyára és vasöntője Külső

Torda-utca

A legjobb hust

Benigni Sámuel

főterületben

lehet kapni, a hol mindennemű

fűstölt hus is kapható! Postai

megrendelés azonnal teljesítetik.

Magyar fém- és lámpaár-

gyár r. t. Petroleum-lámpák,

légszusz és villanyvilágítási tes-

tek, mindenféle fémdisziműczik-

kek stb. Raktár: Kolozsvárt,

Wesselényi-u. 20.